

Dannebrogsviden om Dannebrog

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog. Vexillolog og flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet januar 2017.

Dannebrogsviden handler om Dannebrog

Det nationale videncenter har i 2016 besvaret mange spørgsmål om Dannebrog og spørgsmål om hvordan Dannebrog bør anvendes korrekt. Denne udgave af Dannebrogsviden rummer 10 spørgsmål med svar. Spørgsmålene har været indsendt til besvarelse i videncenteret. De 10 svar er en bearbejdet udgave af den omfattende dannebrogfaglige besvarelse som spørgeren har modtaget.

Hvordan skal fanen bæres i kirken ved en begravelse?

Det er den præst der skal gennemføre den kirkelige handling, som fastlægger alle forhold og anvisninger om Dannebrogfanens placering, hvornår fanen sænkes samt hvordan den i øvrigt skal bruges i kirken. En absolut forudsætning for en fanes deltagelse ved en begravelse er, at der er lavet forudgående aftale med præsten og de pårørende. Der kan være fysiske begrænsninger i kirkerummet som gør at eksempelvis almindeligt anvendte bæremåder ikke kan anvendes. Derfor er det vigtigt at der i hvert enkelt tilfælde laves aftaler med præsten og foretages afprøvninger i kirken, inden den kirkelige handling finder sted. Forkert eller uhensigtsmæssig anvendelse af fanen i kirken vil altid være meget synlig – og vil blive husket.

Hvad er de gældende regler for kirkers flagning i påsken?

Det er op til kirkens menighedsråd selv at fastlægge flagdage og øvrige flagningsbestemmelser på kirkens grund. De eneste som har flagningspligt på de officielle flagdage er statens myndigheder og institutioner. De fleste menighedsråd følger dog Justitsministeriets Cirkulæreskrivelse om officielle flagdage.

Hvordan skal der flages på halv stang fra tre flagstænger?

Der bør flages på halv stang fra alle tre flagstænger. Flagningen gennemføres efter de samme principper og procedurer som for en enkeltstående flagstang. Disse procedurer er beskrevet i bogen *Sådan bruges Dannebrog*.

Hvorfor skal Dannebrog hejses tidligst ved solopgang og nedhales ved solnedgang?

Et flag anvendes som en signalering af tilstedeværelse. Derfor er der tradition for at Dannebrog hejses ved solopgang, det vil sige, når det bliver lyst. Dannebrog hales ned, når det bliver mørkt, med mindre Dannebrog er belyst med en projektør. Eftersom flagning med Dannebrog alene har været staten og Kongens synliggørelse af nationalsymbolet indtil 1854, er det Kongens beslutninger om flagning med Dannebrog som anvendes i dag. Hvis Dannebrog skal være hejst i mørke, skal det være belyst. Man kan ikke straffes, hvis flaget er hejst døgnet rundt. Men det er en uskik og ikke velset.

Hvordan skal Dannebrog hejses i forbindelse med 5. september for Danmarks Udsendte?

Det anbefales at man gennemfører en ceremoniel flaghejsning og nedhaling af Dannebrog. Det betyder at det kommunale arrangementet begynder med flaghejsning og

afsluttes med nedhaling. Hvis det er muligt, bør der være en trommehvirvel eller musikledsagelse både ved flaghejsning og nedhaling. Militært personel og personel fra offentlige myndigheder, der er under kommando, indtager retstilling og den der fører kommando gør honnør evt. med skuldret eller sænket sabel. Civile personer indtager retstilling og blotter deres hoveder i respekt for Dannebrog.

Hvad er reglerne for flagning med Dannebrog ved en begravelse, når den finder sted på en officiel flagdag?

En begravelse er en kirkelig handling. Ved en begravelse skal der flages på halv stang. Kirken kan bestemme at der skal flages på halv stang under en begravelse selvom det er en kirkelig flagdag, hvor der skal flages på hel stang (Skærtorsdag). Kirken kan bestemme at der skal flages på halv stang hele dagen, selv efter at den kirkelige handling omkring begravelsen er afsluttet samtidig med at det er en kirkelig flagdag, hvor der skal flages på halv stang (Langfredag). Det anbefales at kirken ved begravelser og bisættelser flager på halv stang, indtil kisten er sat i jorden eller rustvognen er kørt fra kirken. Derefter hejses flaget på hel stang.

Må en flagalle være hejst med Dannebrog under hele byfesten?

Nej, flagalleer med Dannebrog må ikke være hejst om natten. Anvendelse af en 2,5 meter høj flagstang med et hejst Dannebrog betragtes som flagning fra en almindelig flagstang. Det betyder at hvis der skal flages med Dannebrog om natten, skal det være belyst og belysningen må ikke være vejbelysning eller belysning fra gadens butikker. Ellers skal Dannebrog hales ned.

Hvordan skal en vimpel foldes og lægges sammen?

Der findes en ganske bestemt måde at sammenlægge et stutflag på. Stutflaget er den 'firkantede' udgave af Dannebrog til forskel for statsflaget som er udformet som et splitflag. Men en vimpel er ikke et flag. Derfor er der ikke nogen bestemt måde som en vimpel skal sammenlægges på.

Københavns Universitet flagede med regnbueflaget under Copenhagen Pride. Hvad må man egentlig flage med fra en officiel flagstang?

Offentlige bygninger med flagningspligt har ofte udarbejdet et flagregulativ som internt fastlægger hvad der må flages med og hvornår. Det kan eksempelvis være flagning med Dannebrog udformet som stutflag eller som splitflag. Københavns Universitet er - efter universitetsloven - en statsfinansieret selvejende institution inden for den offentlige forvaltning under tilsyn af Uddannelses- og forskningsministeriet. Det betyder at den ikke har samme 'status' som en offentlig myndighed eksempelvis bygninger der rummer politi eller forsvar. Det betyder, at Københavns Universitet selvfølgelig forventes at flage på de officielle flagdage efter Justitsministeriets oversigt over officielle flagdage for 2016 fra statens bygninger.

Hvilke flagstangsregler findes der?

Der findes ingen flagstangsregler. Der findes ingen regler for hvad man må hejse i en flagstang. Hvis man som borger mener, at en bestemt og konkret anvendelse af en flagstang er krænkende, kan man anmelde det til det lokale politi. Der skal i denne sammenhæng skelnes mellem at anvende en flagstang til flagning med nationalsymbolet Dannebrog og til anden form for anvendelse af flagstangen. Anvendes flagstangen til flagning med Dannebrog er der en række bestemmelser og kutyper om hvordan der skal flages og hvordan Dannebrog skal anvendes.

